

Boekbesprekingen

De hoge bosgronden van Midden-Nederland, J. Schelling, verslagen Landbouwkundige Onderzoekingen nr. 66.9, Wageningen 1960.

Kon de bosbouwer tot nu toe een weinig afgunstig zijn op zijn collega in de land- en tuinbouw vanwege de vele publicaties op het gebied van de bodemkartering, thans is dan, na de „Stuifzandgronden” van dezelfde schrijver in 1955, een onderzoek verschenen van de bodemtypen van het Speulderbos, één van de fraaie bezittingen van het Staatsbosbeheer op de Veluwe.

Binnen het raam van 67 bladzijden gaat de auteur eerst in het kort na de geologische geschiedenis van de Veluwe (stuwwallen, fluvioglaciaal, dekzand). Daarna volgen beschouwingen over de bodem en zijn eigenschappen, zoals de vochtvoorziening, de organische stof, de chemische vruchtbaarheid, de beworteling. In het derde hoofdstuk wordt de grondslag van de bodemkartering uiteengezet (legenda, opname, bodemkaart), waarna in het vierde hoofdstuk de bosbouwkundige waardering van de grond aan de orde wordt gesteld. Na een overzicht van de eisen die enkele belangrijke houtsoorten aan de grond stellen, ontleend aan de literatuur, worden de boniteringskaarten van Japanse lariks en douglas, op basis van mogelijke produktie, besproken.

Het vijfde en laatste hoofdstuk behandelt het groeionderzoek en de bonitering. De grootste moeilijkheid bij dit onderzoek is wel het vinden van een methode waarbij de verschillende bodemtypen met elkaar kunnen worden vergeleken, omdat er verschillen zijn in klimaat, aanleg, behandeling en vooral in herkomst. Deze laatste factor schijnt zó belangrijk dat de eerste conclusie uit het eigen onderzoek van de schrijver luidt: „De onbekende herkomst werkt bij het onderzoek van de groveden en de douglas zo storend, dat onderlinge vergelijking van de boniteit van verschillende opstanden slechts mogelijk is bij herkomstproefvelden of indien exacte criteria voor de herkenning van bepaalde herkomsten kunnen worden gevonden. Dit blijkt thans voor de douglas zeer goed mogelijk te zijn.” Deze uitspraak kan m.i. zonder bezwaar als een pleidooi worden opgevat om vooral aan het vraagstuk van de herkomst nog veel meer aandacht te besteden dan tot dusverre het geval was.

Ten slotte worden nog vergeleken de uitkomsten van de bosstatistiek van de Utrechtse Heuvelrug, Het Gooi en de Veluwe. Wanneer de groei op dezelfde bodemeenheden van deze gebieden wordt vergeleken, dan blijkt in 60% van de gevallen de groei op de Utrechtse Heuvelrug beter te zijn dan op de Veluwe. De groveden wijkt in dit opzicht af, doordat de groei op de lemige- en de niet-lemige bruine bosgronden juist op de Veluwe beter is dan op de Utrechtse Heuvelrug; een verklaring voor dit verschijnsel kan niet worden gegeven.

Uit het onderzoek mogen we wel de conclusie trekken dat het nog zeer moeilijk is een juiste correlatie tussen de grond en de boniteit te geven, omdat verschillende factoren niet meetbaar zijn (aanleg, behandeling, herkomst).

Als bijlagen treffen we fraai uitgevoerde kaarten aan, zoals de geologische kaart, de bodemkaart en de bodemboniteringskaart van Japanse lariks en douglas, alsmede enkele profielen in natuurlijke kleuren van de voornaamste hoge bosgrondtypen.

H. A. Ludwig.

H. Spielmann. *Een jaar tussen de Spechten*. Uitgeverij Ploegsma, Amsterdam, f 9,75.

Gaarne vestigen we de aandacht op bovengenoemd werk, vertaald door de bekende ornitholoog H. Warren. De schrijver, een twee en twintig jarige jongeman, maakte, gesteund door het Max Plankinstituut te München, een film van het leven der verschillende, in W.-Europa levende spechten, en hij deed dit zo meesterlijk, dat we een volkomen beeld krijgen van hetgeen zich in het donkere spechtenhol afspeelt, van het ei af tot de volwassen vogel.

Men denke hier niet te licht over. Schuilhutten moesten bij de nestbomen worden opgesteld op een hoogte van 7 tot 10 m, aan de tegenovergestelde kant van het vlieggat moest een stuk van de stam worden uitgekapt en door een ruit weer worden gesloten. Voor het verkrijgen van de elektrische stroom voor de filmopnamen, moesten km lange kabels in het bos worden uitgelegd, en al die bewerkingen moesten zó worden uitgevoerd, dat de vogels zich niet gestoord voelden. Men kan zich voorstellen, dat de pogingen vaak mislukten. Maar het eindresultaat is dan toch dit prachtig geïllustreerde boekwerk, dat wij alle bosbouwers, want die zijn uit de aard der zaak allen vogelvrienden, ten zeerste kunnen aanbevelen.

Nu we het toch over vogels hebben, zouden we gaarne willen wijzen op de grammofoonplaten, die de Ned. Vereniging tot bescherming van vogels uitgeeft; vooral plaat no. 4 van uilen en spechten is goed.

P. van Zon.